

Sygn. akt I NSP 144/21

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym
bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt I NWW 44/21
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 17 listopada 2021 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 10 czerwca 2021 r. M. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. (dalej także: skarżąca) wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt I NWW 44/21, domagając się jednocześnie przyznania na jej rzecz sumy pieniężnej w wysokości nie niższej niż 2.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora

i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: u.s.p.p.), skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Jak wynika z powyższego, skarga na przewlekłość postępowania, będąca instrumentem mającym na celu stwierdzenie, czy doszło do uchybień w niezwłocznym rozpoznawaniu sprawy, jest dopuszczalna jedynie w toku postępowania w sprawie – do momentu jego prawomocnego zakończenia. W konsekwencji należy stwierdzić, że niedopuszczalne jest wniesienie skargi na przewlekłość postępowania po jego zakończeniu.

Tymczasem postępowanie toczące się przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt I NWW 44/21, którego dotyczy skarga wniesiona przez M. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., zostało prawomocnie zakończone wydaniem, na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm.), postanowienia z 30 czerwca 2021 r.

Jednocześnie, w myśl art. 5 ust. 1 tej u.s.p.p., skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 u.s.p.p. należy rozumieć samodzielne „postępowanie co do istoty sprawy” („rozpoznanie sprawy co do istoty”; art. 12 ust. 3 i art. 16 u.s.p.p.).

Tego rodzaju samodzielnego charakteru pozbawione jest postępowanie z wniosku o wyłączenie sędziego – którego dotyczy analizowana skarga. Postępowanie wywołane wnioskiem o wyłączenie sędziego jest postępowaniem incydentalnym, dotyczącym kwestii wpadkowej, nie zmierza do rozpoznania sprawy co do istoty, a także nie powoduje „przejścia” rozpoznania istoty sprawy do sądu wyższej instancji. Z tego względu wniesienie przez skarżącą wniosku o wyłączenie sędziów, rozpoznanego przez Sąd Najwyższy w sprawie I NWW 44/21, nie spowodowało przeniesienia do Sądu Najwyższego rozpoznania „istoty sprawy” toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w (...) pod sygn. akt I ACa (...).

Skoro zatem przepisy ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub

nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość postępowania incydentalnego, należy uznać, że jest ona niedopuszczalna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14).

Wobec powyższego, złożoną przez M. Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. skargę na przewlekłość postępowania – jako wniesioną po prawomocnym zakończeniu postępowania o charakterze wypadkowym, którego przewlekłość nie może zostać odrębnie zaskarżona, i z tych przyczyn niedopuszczalną – należało odrzucić na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. oraz art. 5 ust. 1 u.s.p.p.

Z uwagi na odrzucenie skargi bezprzedmiotowym stało się rozpoznawanie zgłoszonego w niej wniosku o zwolnienie skarżącej od kosztów sądowych.

Tylko na marginesie należy zauważyć, że uzasadnienie przedmiotowego żądania odnosi się do okoliczności związanych z sytuacją majątkową osoby fizycznej, M.J., nie zaś M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.. Wobec powyższego nie sposób byłoby uznać, że skarżąca wykazała, iż nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, do czego była zobligowana zgodnie z art. 103 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 755).